

VPLYV NEMECKA NA KAPITÁLOVÉ PRESUNY V POISŤOVNÍCTVE SLOVENSKA 1939 – 1942

EUDOVÍT HALLON

HALLON, Eudovít. The influence of Germany on capital transfers in the insurance business of Slovakia 1939 – 1942. *Historický časopis*, 2013, 61, 3, pp. 487-512.

In the inter-war period, a structure of private insurance companies in which Czech insurance companies had the decisive influence, developed in Slovakia. In the years of existence of the independent Slovak Republic of 1939 – 1945, Slovak national capital with government support made a great effort to gain control of the insurance market, mainly at the expense of insurance companies in the Protectorate of Bohemia and Moravia. However, the representatives of Reich German insurance companies began a process of capital expansion and demanded a share in the insurance market of the new state. After complex Slovak – German talks, a compromise agreement on division of the property of insurance companies was agreed in November 1940. However, both sides broke this agreement and there was another round of complex negotiations. The result was strengthening of the position of Slovak national capital and maintenance of the influence of the German insurance companies on the level of the end of the 1930s.

Key words: capital transfers, insurance business, Slovak Republic of 1939 – 1945

Dejiny súkromného poisťovníctva na Slovensku, respektíve v bývalej ČSR, sa v osemdesiatych rokoch minulého storočia stali objektom systematického výskumu odborníkov na poisťovníctvo z iniciatívy štátnych poisťovní českých krajín a Slovenska. Výskum na Slovensku viedol hospodársky historik a odborník na dejiny poisťovníctva Ján Patoprstý a v českých krajinách Miroslav Marvan a Jozef Chaloupecký. Výsledkom tohto projektu bolo trojzväzkové prehľadné dielo o vývoji poisťovníctva na území ČSR. Druhý zväzok pojednáva o období 1918 – 1945 a osobitne zachytáva dejiny poisťovníctva v Protektoráte Čechy a Morava a v Slovenskej republike 1939 – 1945.¹ Časť o vývoji na Slovensku po roku 1938 hodnotí aj vplyv Nemecka na transformáciu poisťovníctva, pričom vychádza z domácich prameňov, najmä z archívneho fondu súkromných poisťovní v Slovenskom národnom archíve. Nasledujúca štúdia rozširuje a dopĺňuje uvedenú problematiku o pohľad z nemeckej strany na podklade výskumu v nemeckých a českých archívoch, konkrétne vo fonde nemeckého vyslanectva v Bratislave, uloženého v archíve Zahraničného úradu v Berlíne a vo fonde Úradu riíškeho protektora Národného archívu Praha. Zároveň prehodnocuje domáce pramene. Z ďalších prác k sledovanej problematike možno spomenúť sprievodné publikácie k súbornému dielu o poisťovníctve, napríklad o právnych otázkach od F. Prochotského², prehľadnú štúdiu o poisťovníctve na Sloven-

1 PATOPRSTÝ, Ján. *Dejiny poisťovníctva v Česko-Slovensku. 2. diel : Dejiny poisťovníctva v Česko-Slovensku v rokoch 1918 – 1945*. Bratislava : Slovenská poisťovňa; Alfa konti, 1993, 390 s. ISBN 8088739047; MARVAN, Miroslav – CHALOUPECKÝ, Jozef. *Dějiny pojišťovníctví v Československu. 2. díl : Dějiny pojišťovníctví v Československu (1918-1945)*. Bratislava : Alfa konti; Česká pojišťovna, 1993, 426 s. ISBN 8088739012.

2 PROCHOTSKÝ, František. *Právna úprava poisťovníctva za obdobie rokov 1918 – 1945. 2. diel*. Brati-